

‘Seascape archaeology’ portu Konstantynopola w basenie jeziora Kucukcekmece - badania lądowe oraz podwodne, sieci komunikacyjne i handlowe, mobilność

Celem projektu jest zbadanie największego portu Konstantynopola, który funkcjonował w okresie od VI do XIV w. Jest on położony w basenie jeziora Kucukcekmece nad Morzem Marmara, za murami Miasta w europejskiej części współczesnej Turcji. Port ten był wcześniej całkowicie nieznany światu nauki. O jego wielkości świadczy fakt, iż przewyższa on rozmiarami wszystkie dotychczas znane porty Konstantynopola razem wzięte. Był on przeznaczony najpewniej do obsługi statków obcych społeczności, które nie miały prawa cumowania w portach położonych bezpośrednio w obrębie murów bizantyńskiej stolicy.

Studia zamierzamy przeprowadzić zgodnie z wytycznymi tzw. ‘seascape archaeology’, kierunku zajmującego się studiowaniem relacji zachodzących pomiędzy człowiekiem/kulturą a morzem. Pierwszym zadaniem jest udokumentowanie ruin portu zalegających na lądzie oraz pod wodą, w tym rozpoznanie wykopaliskowe centralnego odcinka portu. Część badań będzie realizowanych metodami archeologii podwodnej. Następnie skupimy się na zbadaniu funkcjonowania portu przez pryzmat sieci jego powiązań komunikacyjnych (na podstawie analiz petrograficznych i typologicznych kamiennych kotwic), handlowych (na podstawie znalezisk amfor oraz zabytków importowanych) oraz mobilności ludzi (na podstawie analiz izotopowych strontu i tlenu szczątków ludzkich pochodzących z pochówków odkopanych w obrębie portu).

Projekt ma również walor konserwatorski. W związku z decyzją o budowie „Kanału Istambuł”, który połączy morza Marmara i Czarne, nasze stanowisko ze względu na jego położenie w pasie planowanej inwestycji, ulegnie za kilka lat likwidacji. Jest to zatem jedyna i ostatnia szansa zbadania tego niezwykłego zabytku cywilizacji.